

Komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća iz hotelijerskog i prehrambenog sektora

Murčić, Davor

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:890677>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-24**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Stručni studij Poslovne ekonomije, smjer računovodstvo i financije

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANIH PODUZEĆA IZ HOTELIJERSKOG I
PREHRAMBENOG SEKTORA**

Završni rad

Davor Murgić

Zagreb, rujan 2021.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Stručni studij Poslovne ekonomije, smjer računovodstvo i financije

**KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
ODABRANIH PODUZEĆA IZ HOTELIJERSKOG I
PREHRAMBENOG SEKTORA**

**COMPARATIVE ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS
OF SELECTED COMPANIES IN THE HOTEL AND FOOD
SECTOR**

Završni rad

Student: Davor Murgić

JMBAG: 0067577149

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Ana Ježovita

Zagreb, rujan 2021.

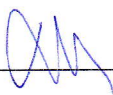
Davor Murgić

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

U Zagrebu, 29. rujna 2021.

Student:

(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. STRUKTURA, SADRŽAJ I NAČELA SASTAVLJANJA TEMELJNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	2
2.1. Računovodstvena načela i standardi kao ishodište računovodstvenih politika	2
2.1.1. Hrvatski standardi financijskih izvještaja	3
2.1.2. Međunarodni standardi financijskih izvještaja.....	3
2.2. Računovodstvene politike i kvaliteta financijskih izvještaja.....	3
3. TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	10
3.1. Pojam i značenje analize financijskih izvještaja.....	10
3.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja.....	11
3.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	11
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti	12
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti	13
3.3.3. Pokazatelji aktivnosti	14
4. KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH PODUZEĆA IZ HOTELIJERSKOG I PREHRAMBENOG SEKTORA.....	15
4.1. Temeljne odrednice analiziranih sektora i tržišni položaj odabranih poduzeća	15
4.2. Komparativna analiza bilance financijskih izvještaja odabranih poduzeća temeljem vertikalne i horizontalne analize	19
4.3. Analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća temeljem financijskih pokazatelja	25
4.4. Usporedba hotelijerskog i prehrambenog sektora na temelju dobivenih rezultata....	34

5. ZAKLJUČAK	37
POPIS LITERATURE	39
POPIS SLIKA	41
POPIS TABLICA.....	41

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada je komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća iz hotelijerskog i prehrambenog sektora. Financijski izvještaji obuhvaćaju cjelovit skup izvještaja o poslovanju, sastavljenih za cjelokupnu poslovnu godinu, te služe kao baza za ocjenu potencijalnog novčanog toka te nam daje podatke o financijskoj situaciji. Poznato je da u različitim sektorima postoje različite referentne vrijednosti u pogledu različitih pokazatelja. Navedena dva sektora su odabrana zbog njihove strateške važnosti za gospodarstvo Republike Hrvatske. Cilj rada je navesti, definirati temeljne financijske izvještaje te utvrditi referentne vrijednosti pokazatelja u ta dva sektora i razlike među njima.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Pri izradi ovog rada korišteni su sekundarni podaci prikupljeni u domaćoj i stranoj znanstvenoj i stručnoj literaturi, te stručnim člancima iz područja računovodstva i analize financijskih izvještaja, kao i objavljenih financijskih izvještaja analiziranih poduzeća dostupnih u Registru godišnjih financijskih izvještaja.

Podaci su se obrađivali općim znanstvenim metodama kao što su: induktivna i deduktivna metoda, metoda analize i sinteze, metoda generalizacije i specijalizacije, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, metoda kompilacije, komparativna metoda, statistička metoda, te matematička metoda.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad je složen kroz pet poglavlja. U prvom ujedno i uvodnom dijelu predstavlja sadržaj, struktura rada, izvori podataka i metode prikupljanja podataka. Drugo poglavlje odnosi se na prikaz računovodstvenih načela i standarda koji predstavljaju temelj računovodstvene politike, te njihov utjecaj na kvalitetu financijskih izvještaja. U trećem poglavlju se obrađuju temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, s naglaskom na horizontalnu i vertikalnu analizu, te analizu financijskih izvještaja pomoću pokazatelja. U četvrtome poglavlju se analiziraju financijski izvještaji odabranih poduzeća iz hotelijerskog i prehrambenog sektora, a na osnovu rezultata donosi zaključak o različitim referentnim vrijednostima, te kretanjima unutar ta dva sektora. U petom, poglavlju se iznose spoznaje i zaključci do kojih se je došlo u pisanju ovog rada.

2. STRUKTURA, SADRŽAJ I NAČELA SASTAVLJANJA TEMELJNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Računovodstvena načela i standardi kao ishodište računovodstvenih politika

Koncept računovodstvenih politika (eng. accounting policies) se prvi put spominje u SAD-u tokom 50-tih. Godina. Stručne zajednice koje su djelovale na tim područjima doprinosili su razvitku i promociji takve vrste profesije. Razvijanjem računovodstvene profesije osnovali su Odbor za računovodstvene standarde (eng. FASB - Financial Accounting Standards Board) te Odbor za računovodstvena načela (eng. APB - Accounting Principles Board). Definirali su računovodstvene politike kao : "specifična načela i metode koje je menedžment izabrao u cilju realnog prikazivanja financijskog položaja, promjena financijskog položaja i rezultata poslovanja i koja su u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima"¹.

Opća načela financijskog izvještavanja jesu² :

- neograničenost vremena poslovanja pretpostavlja da će poduzeće poslovati i u budućnosti, te da neće značajno smanjivati obujam svog poslovanja.
- nastanak događaja zahtijeva da se računovodstveni događaji evidentiraju kada nastanu, bez obzira na to kad su nastali novčani primici ili izdaci.
- značajnost i sažimanje zahtijeva da se svaka značajna informacija koja može utjecati na realnu sliku mora objaviti, te da se skupine sličnih pozicija trebaju odvojeno iskazati u financijskim izvještajima.
- dosljednost (materijalnost) zahtijeva da se usvojene politike trebaju dosljedno provoditi kroz duže vrijeme jer promjena politika može dovesti do iskrivljavanja realne slike o stanju i uspjehu poduzeća.
- trošak nabave zahtijeva da se sva imovina treba mjeriti po trošku nabave ili trošku proizvodnje.
- usporedivost zahtijeva da se financijski izvještaji moraju moći usporediti s drugim financijskim izvještajima, kao i vlastitim financijskim izvještajima iz prethodnih razdoblja.

¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2017). Analiza financijskih izvještaja: načela-postupci-slučajevi. Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: HZRIF, str. 102

² Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Narodne novine, broj 86/15

- opreznost zahtijeva da se sva imovina kao prihodi mogu biti podcijenjeni, a obveze i rashodi precijenjeni. Iz tog razloga je nedopustivo anticipiranje dobiti, ali je dopušteno anticipiranje gubitka.
- prijebroj ne dozvoljava prijebroj stavki u financijskim izvještajima
- bilančni kontinuitet – početna bilanca nalaže da početno stanje bilance mora odgovarati stanju završne bilance iz prethodnog razdoblja.
- odvojeno mjerenje stavki zahtijeva da se stavke imovine, obveza i kapitala mjere odvojeno.

2.1.1. Hrvatski standardi financijskih izvještaja

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena pravila koja se moraju upotrebljavati od računovodstvenih stručnjaka. Standardi financijskih izvještaja nam služe kod sastavljanja i prezentiranja obaveznih financijskih izvještaja. Među Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja definirana je metodologija sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. Glavna zadaća Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je³:

- Utvrđuju temelje za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja
- Pružaju potporu revizorima kod donošenja mišljenja i odlukama jesu li financijski izvještaji usklađena s Hrvatskim standardima Financijskog izvještavanja.
- Pružaju pomoć pri interpretiranju podataka koje sadrže financijski izvještaji

2.1.2. Međunarodni standardi financijskih izvještaja

Međunarodne računovodstvene standarde razvio je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), koji predstavlja inicijativu privatnog sektora osnovanog u lipnju 1973. sa sjedištem u Londonu. Od 2001. godine, IASB je restrukturiran i preimenovan u Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) koji donosi međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI). Ima Stalni odbor za tumačenje (SIC), koji se trenutno zove Odbor za tumačenje financijskog izvješćivanja (IFRIC).⁴ Računovodstveni standardi su temelj na kojem se kreiraju računovodstvene politike, koje će se obratiti u sljedećem poglavlju.

2.2. Računovodstvene politike i kvaliteta financijskih izvještaja

³ HRVATSKI STANDARDI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA, dostupno na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf (22.9.2021.)

⁴ Mendoza, R. (2005.) International Accounting Standards: Historical And Rational Perspectives. The Accountant's Journal. 54. 23-30, str. 1

Sukladno Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS), svrha financijskih izvještaja je osigurati korisnicima konkretne i stvarne podatke o profesiji poduzeća koje su velike važnosti korisnicima pri donošenju odluka u poslovanju.⁵

Financijski izvještaji nastaju na temelju računovodstvenih evidencija, a te su evidencije evidentirane između ostalog sukladno računovodstvenim politikama. Iz toga proizlaze dva zaključka. Prvo, da će o ispravnosti i kvaliteti tih evidencija ovisiti i kvaliteta financijskih izvještaja. Drugi zaključak je da će financijski izvještaju ovisiti i o izboru i primjeni računovodstvenih politika. Da bi se osiguralo da računovodstvene evidencije budu kvalitetne i pouzdane potrebno se je dosljedno pridržavati računovodstvenih načela, računovodstvenih standarda i zakonske regulative.⁶

Kao najvažnija pola u primjena računovodstvenih politika ističu se sljedeća⁷:

- Priznavanje prihoda
- poslovna spajanja;
- načela konsolidacije;
- zajednički poduhvati;
- amortizacija materijalne i nematerijalne imovine;
- kapitalizacija troškova zaduživanja i drugih izdataka;
- ugovori o izgradnji, ulaganja u nekretnine;
- financijski instrumenti, najmovi;
- zalihe;
- porezi;
- rezerviranja za rizike i troškove;
- „određivanje novca i novčanih ekvivalenata;
- određivanje poslovnih i zemljopisnih segmenata.

U pogledu računovodstvenih politika, naročit problem leži u mogućnosti pojave tihih pričuva i skrivenih gubitaka. Tihe pričuve se u bilanci javljaju kod⁸:

- Podcjenjivanja pozicije aktive i/ili;
- precjenjivanja pozicije pasive.

⁵ Vujević, I. (2005.) Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, str.74

⁶ Ramljak, B. (2016.) Uloga računovodstvenih politika u poslovnoj politici trgovačkih društava. Dostupno na: https://bib.irb.hr/datoteka/819785.Referat_RAMLJAK_Vodice.docx (25.07.2021), str. 8

⁷ Ibid.

⁸ Ibid, str. 121

Podcjenjivanje pozicije aktive dovodi do precjenjivanja rashoda u obračunskom razdoblju, što dovodi do smanjenja financijskog rezultata. Tipični primjeri podcjenjivanja imovine pojavljuju se u slučajevima⁹:

- prekomjernog otpisa potraživanja;
- primjene ubrzanih stopa amortizacije;
- vrednovanja zaliha po nižim vrijednostima i sl.

Smanjenje financijskog rezultata se također može doći precjenjivanjem obveza. Precijenjivanje obveza najzastupljenije je prilikom¹⁰:

- Rezerviranja troškova za rizike, npr. garancije;
- obračuna troškova koji se mogu vremenski razgraničiti (tzv. odgođeno plaćanje troškova).

⁹ Ibid, str. 121

¹⁰ Ibid, str. 122

Do ovakvih praksi dolazi najčešće jer poduzeće pokušava povećati troškove i time umanjiti poslovni rezultat. Jedini razlog zašto bi neko poduzeće namjerno prikazivalo lošiji rezultat je manja porezna obveza. Međutim, tako se ne može izbjeći porezna obveza, već eventualno samo odgoditi (osim ako u međuvremenu ne dođe do smanjenja porezne stope). Nasuprot tim pričuvama, mogu u bilanci nastati i skriveni gubici¹¹:

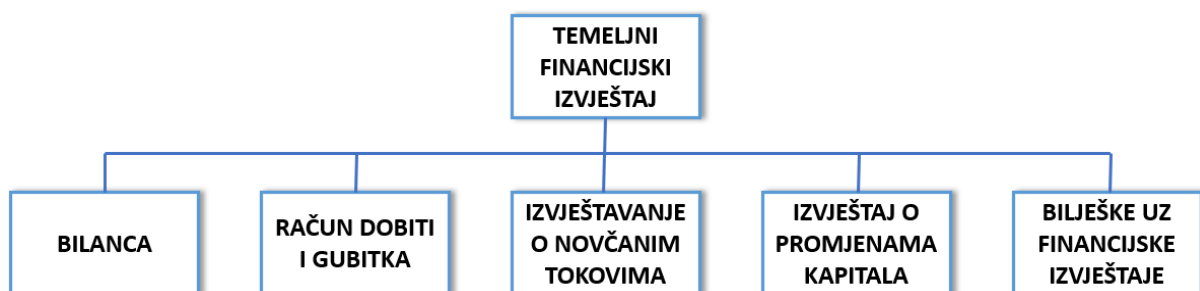
- Precjenjivanjem pozicija aktive i/ili;
- podcjenjivanjem pozicija pasive

Poduzetnik koji nastoji prikriti gubitke želi prikriti svoj loš financijski rezultat tako što će odgoditi njegovo prikazivanje u idućem razdoblju u nadi da će ga u idućem razdoblju „pokriti“ pozitivnim rezultatom.

Struktura i sadržaj temeljnih financijskih izvještaja

Temeljni financijski izvještaji po Međunarodnom standardu financijskog izvješćivanja su¹²:

Slika 1. Temeljni financijski izvještaji

Izrada autora prema :Zakon o računovodstvu NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20.

Financijski izvještaji su izvještaji u koji omogućuju provjeru financijskog stanja i financijske uspješnosti poduzetnika. Bilanca je financijski izvještaj koji pruži podatke o financijskom stanju poduzetnika, a financijski izvještaji pružaju podatke o financijskom poslovanju poduzetnika, nazivaju se račun dobitka i gubitka te izvještaj o promjenama financijskog položaja.¹³

Bilanca

Segmenti bilance su:¹⁴

- imovina (sredstvo) – izvor koji je pod utjecajem poslovnog subjekta, nastaje iz prošlih događaja i od kojih se očekuje buduća ekonomska korist;

¹¹ Ibid, str. 122

¹² Zakon o računovodstvu NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20

¹³ Bešvir, B. (2008.) Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, Zagreb: RRiF Plus, str. 9

¹⁴ K. Žagar et al. Analiza financijskih izvještaja, str. 53.

- obveze – predstavljaju dugove poslovnog subjekta, nastaju iz prošlih događaja, za njihovo podmirenje iziskuje smanjen resursa koji uvjetuju ekonomske korist.

Bilanca prikazuje financijsko položaj poslovnog subjekta na određeni datum, bilježi stanje imovine, obveza i kapital u određenom trenutku. Temeljna knjigovodstvena jednadžba na kojoj se temelji bilanca je : Imovina = Obveze + kapital.¹⁵ Iz podataka koji su prikazani u bilanci može se analizirati financijski sastav, odnosno likvidnost, solventnost i poslovna sposobnost subjekta.

Tablica 1. Shematski prikaz bilance

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Oznaka pozicije	Naziv pozicije
	AKTIVA		PASIVA
A.	<i>POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I A NEUPLAĆENI KAPITAL</i>	A.	<i>KAPITAL I REZERVE</i>
I.	<i>DUGOTRAJNA IMOVINA</i>	I.	<i>TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL</i>
II.	<i>NEMATERIJALNA IMOVINA</i>	II.	<i>KAPITALNE REZERVE</i>
III.	<i>MATERIJALNA IMOVINA</i>		<i>REZERVE IZ DOBITI</i>
IV.	<i>DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA</i>	III.	<i>REVALORIZACIJSKE REZERVE</i>
V.	<i>POTRAŽIVANJA</i>	IV.	<i>REZERVE FER VRIJEDNOSTI I OSTALO</i>
VI.	<i>ODGOĐENA POREZNA IMOVINA</i>	V.	<i>ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK</i>
B.	KRA TKOTRAJNA IMOVINA	VI.	<i>DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE</i>
I.	<i>ZALIHE</i>	VII.	<i>MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES</i>
II.	<i>POTRAŽIVANJA</i>	B.	<i>DUGOROČNA REZERVIRANJA</i>
III.	<i>KRA TKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA</i>	C.	<i>DUGOROČNE OBVEZE</i>
IV.	<i>NOVAC U BANCI I BLAGAJNI</i>	D.	<i>KRA TKOROČNE OBVEZE</i>
C.	<i>PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI</i>	E.	<i>ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA</i>
D.	UKUPNO AKTIVA	F.	UKUPNO – PASIVA
E.	<i>IZVANBILANČNI ZAPISI</i>	G.	<i>IZVANBILANČNI ZAPISI</i>

¹⁵ Harms, T.W. (2019.) Basics of Financial Statement Analysis: A Guide for Private Company Directors and Shareholders. Mercer Capital, str. 3

Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka ukazuje na: ostvarene prihode, rashode i financijski rezultat u obračunskom razdoblju. Razmatranjem financijskih prihoda rashoda na kraju svakog obračunskog razdoblja, određuje se financijski rezultat. Razlika između dobiti i gubitka poslovnog razdoblja predstavlja vezu između bilance i RDG-a. Račun dobiti i gubitka se ističe svojim dinamičnošću koja upućuje na uspješnost poslovnog subjekta u razmatranom razdoblju.¹⁶

Glavni elementi računa dobiti i gubitka su¹⁷:

- Prihodi iz poslovnih aktivnosti;
- rashodi iz poslovnih aktivnosti;
- dobit ili gubitak iz poslovnih aktivnosti;
- prihodi iz financijskih aktivnosti;
- rashodi iz financijskih aktivnosti;
- dobit ili gubitak iz financijskih aktivnosti;
- dobit ili gubitak prije oporezivanja;
- dobit ili gubitak razdoblja.

Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanim tokovima je financijski izvještaj koji sadrži potrebe menadžmenta za dopunskim podacima, temeljem kojih lakše dolaze do donošenja poslovnih odluka. Izvještaj o novčanim tokovima korisnicima osigurava podatke o načinu kako poslovni subjekt osigurava novac kao i njegovu potrošnju. Izvještaju o novčanim tokovima korisnicima financijskih izvještaja čini podlogu za ocjenjivanje sposobnosti poslovnog subjekta da osigurava novac i novčane ekvivalente, te za ocjenu potreba poslovnog subjekta za tim novcem i novčanim ekvivalentima.¹⁸ Izvještaj o novčanom toku zahtijeva da se unutar određenog obračunskog razdoblja navode novčani tokovi podijeljene na:“ poslovne aktivnosti, investicijske aktivnosti i financijske aktivnosti.“

¹⁶ Dečman, N. (2012.) Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. Ekonomski pregled, Vol. 63., No. 7-8. str. 449

¹⁷ Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja čl.8

¹⁸ Hladika, M. Valenta, I., Milčić, I. (2018.) Analiza međuovisnosti između novčanog toka i zaduženosti u hotelskoj industriji u Republici Hrvatskoj. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, No. 24, 2018. str. 196

Izveštaj o promjenama kapitala

Izveštaj o promjenama kapitala prati promjene koje se događaju u strukturi kapitala, kao i vrijednosti ukupnog kapitala.¹⁹

Prema MRS-u 1, izvještaj o promjenama kapitala iskazuje sljedeće pozicije²⁰:

- Dobit odnosno gubitak razdoblja;
- stavke prihoda, rashoda, dobitaka ili gubitaka koje treba prema zahtjevima ostalih standarda treba priznati u kapital;
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka;
- dodatna ulaganja vlasnika te visina izglasanih dividendi;
- iznose zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unatrag tog razdoblja;
- promjene svake druge pozicije kapitala poput premija na dionice i rezerve na početku i kraju razdoblja kao i zasebno prikazivanje tih promjena.

Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje, su često zapostavljeni od strane malih i srednjih poduzeća. Bilješke predstavljaju neizostavan izvor kvalitetnih informacija, koje je nužne za pravilno razumijevanje i interpretaciju financijskih izvještaja.²¹ Bilješke sadržavaju čitav niz podataka formuliran u obliku teksta, grafikona, tablica itd., a temelj informacija za slaganje bilješki su računovodstvene evidencije.²²

Bilješke trebaju²³:

- Osigurati informacije kao podlogu za sastavljanje financijskih izvještaja i računovodstvenih politika;
- dostaviti podatke prema odredbama Međunarodnih standarda financijskih izvještavanja (MSFI) koje su iskazane u bilanci, izvještavaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku;
- osigurati dodatne podatke koji nisu iskazani u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku, ali su bitni za pravilno interpretiranje istih.

¹⁹ Gabrić, D. (2017.) Utvrđivanje i predviđanje značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvještajima poduzeća primjenom pokazatelja analize financijskih izvještaja. Doktorski rad. Ekonomski fakultet sveučilišta u Mostaru i Splitu, str. 39

²⁰ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 88

²¹Ibid, str. 449

²² Dražić-Lutitsky I., Gulin, D., Mamić Sačer, I., Tadijančević, S., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K., Žager, L. (2010.) Računovodstvo. Zagreb: HZRIF, str. 107

²³ Ibid, str. 101

3. TEMELJNI INSTRUMENTI I POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Značaj analize financijskih izvještaja proizlazi prvenstveno iz pogleda upravljanja i razvoja poslovnog subjekta. Analiza predstoji procesima planiranja i upravljanja te čini nezaobilazan dio upravljanja poduzećem. Analiza financijskih izvještaja predstavlja informacijske temelje za potrebe donošenja odluka. Potrebno je voditi brigu o tom da je pristup analize financijskih izvještaja djelomičan, te ne obuhvaća sve elemente nego samo značajne što ga ujedno i ograničava.²⁴

3.1. Pojam i značenje analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja kritički ispituje odnos između različitih elemenata financijskih izvještaja s ciljem pribavljanja potrebne i učinkovite informacije najvišem menadžmentu da bi im pomogle u donošenju odluka, kao što su²⁵:

- Nastavak ili obustava poslovanja;
- izrada ili kupovina određenih materijala u proizvodnom procesu;
- nabava ili najam određenih strojeve i opreme ili poslovnih prostora;
- za podatke za kreditni rejting;
- donošenje odluka u vezi s ulaganjem ili posudbom kapitala;
- donošenje odluka između različitih alternativa u vođenju poslovanja.

Postoje različiti korisnici rezultata analize financijskih izvještaja koji mogu biti razvrstani na unutarnje i vanjske korisnike. Unutarnji korisnici odnose se na upravu poslovnog subjekta, koji analiziraju financijske izvještaje radi donošenja odluka vezanih uz poslovanje poslovnog subjekta. Vanjski korisnici nisu dio poslovnog subjekta, ali imaju nekakav financijski interes, a uključuju vlasnike, investitore, vjerovnike, vladu, zaposlenike, kupce i opću javnost.²⁶

Analiza financijskih izvještaja služi menadžmentu poslovnog subjekta za:

- mjerenje uspjeha ili neuspjeha u poslovanju;
- donošenje odluka u svim fazama rada;
- kontroliranje operacija;
- učinkovitost u odjelima i procesima.

Analiza financijskih izvještaja služi vanjskim korisnicima za:

²⁴ Mesarić, P. (2009.) Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja. Istraživački rad. Financijski klub.

Dostupno na: <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf> (01.07.2021), str. 2

²⁵ Chapter 1: Concept Of Financial Analysis. Dostupno na: https://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/167594/5/05_chapter%201.pdf (01.07.2020), str. 3

²⁶ Ibid, str. 3

- vjerovnici koriste analizu kao osnovu za odobravanje kredita;
- ulagači koji ga koriste analiza za odluku o kupnji, prodaji ili držanju dionica poduzeća.

3.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza iskazuje promjene pozicija u financijskim izvještajima kroz duže vremenski period. Da bi se došlo do temeljite slike u dinamici promjena nužno je promatrati dugogodišnje trendove. Analiza pruža razmatanjem dvaju razdoblja sliku od pozitivnim kretanjima. Analizom dužeg perioda moguće je zaključiti da rezultat analize prikazuje moguće probleme.²⁷

Vertikalna analiza primjenjuje se na strukturnim financijskim izvještajima isključivo za jedan vremenski period. Provodi se na način da se aktiva i pasiva bilance označe sa 100, te se sve ostale pozicije bilance uspoređuje s njima kako bi prikazala njihova struktura. Prihod od prodaje ili ukupan prihod se također označavaju sa 100, i uspoređuju se s ostalim pozicijama bilance. Ovaj način analiza prikladan u slučajevima inflacije, kada apsolutni brojevi ne govore puno sami za sebe.²⁸

Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka pomaže odgovoriti na pitanja poput sljedećeg²⁹ :

- koliki je postotak prihoda trošak prodane robe?
- koliki je postotak bruto dobiti?

3.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pokazatelji se formiraju i računaju radi uspostavljanja informacijske podloge za lakše donošenje poslovnih odluka.

²⁷Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1. str 158

²⁸Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1. str 15

²⁹Saoud, A., Saoud. M. (2020.) Analysis Of Financial Statements. Al Alamiah Press - Samawah – Irak, str. 24

Tablica 2. Pokazatelji financijskih izvješaja

Skupine pokazatelja	Opis
<i>Pokazatelji aktivnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mjeri učinkovitost korištenja imovine poduzeća.
<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mjeri sposobnost ispunjena kratkoročnih obveza poduzeća.
<i>Pokazatelji zaduženosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mjeri sposobnost poduzeća da ispunji dugoročne obveze.
<i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mjeri sposobnost poduzeća da generira profit iz svojih resursa (imovine).
<i>Pokazatelji financiranja</i>	<ul style="list-style-type: none"> • mjeri količinu imovine ili profita u odnosu na vlasništvo

Izrada autora prema: Robinson, T.R., van Greuning, J, Henry,E. H. Broihahn, M.A. (2009). International Financial Statement Analysis. Financial Analysis Techniques. John Wiley & Sons, Inc.

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti (*liquidity ratios*) mjeri moć poslovnog subjekta u podmirivanju svojih kratkoročnih obveza. Pokazatelji likvidnosti predstavljaju bitan faktor menadžerima u svezi donošenja odluka o podmirivanju obveza dobavljačima, kreditorima i državi, ali su isto tako bitan faktor kreditorima i dobavljačima. Pokazatelj likvidnosti uključuje:

$$\text{Koeficijent trenutne likvidnosti} = \frac{\text{Novac}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

$$\text{Koeficijent ubrzane likvidnosti} = \frac{\text{Nova} + \text{potraživanja}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

$$\text{Koeficijent tekuće likvidnosti} = \frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkoročne obveze}}$$

$$\text{Koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{\text{Dugotrajna imovina}}{\text{Kapital} + \text{dugoročne obveze}}$$

Koeficijent trenutne likvidnosti iskazuje moć društva za trenutačno podmirenje svojih obveza. koeficijent ubrzane likvidnosti je malo bolji, te bi njegova vrijednost treba iznositi 1 ili biti veća od 1. Poslovni subjekt treba imati mogućnost brzog unovčavanja imovine minimalno onoliko koliko i kratkoročnih obveza.³⁰

Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao iznositi više od 2, poslovni subjekt bi morao imati dvostruko više kratkotrajne imovine nego kratkoročnih obveza. Kao posljedica rizika unovčavanja kratkotrajne imovine poslovni subjekt mora dio te imovine financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Tu imovinu nazivamo kvalitetnim dugoročnim izvorom ili radni

³⁰ Financijski omjeri i indikatori: Likvidnost, Zaduzenost, Aktivnost, dostupno na: <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/>, (22.9.2021.)

kapital (working capital). Radni kapital se utvrđuje kao razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti je zapravo omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze, manja vrijednost pokazatelja povećava likvidnost i financijsku stabilnost, tj. dolazi do povećanja radnog kapitala.³¹

$$\text{koeficijent financijske stabilnosti} = \frac{1}{\text{Stupanj pokrića II}}$$

Pokazatelj financijske stabilnosti ukazuje u kojoj se mjeri kratkotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Njegova vrijednost bi u pravilu trebala biti manja od 1.³²

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Koeficijent zaduženosti predstavlja omjer obveza i imovine, a pokazuje u kojem se stupnju poduzeće financira kroz zaduživanje. Koeficijent ne bi trebao prelaziti 50%.³³

$$\text{Koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Ukupna imovina}} = \frac{75000}{158000}$$

Za razliku od prethodnog koeficijenta, **pokazatelj vlastitog financiranja** predstavlja omjer obveza i glavnice, a pokazuje kojem se stupnju poduzeće financira iz vlastitih izvora.³⁴

$$\text{Koeficijent financiranja} = \frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Glavnica}}$$

Koeficijent zaduženosti i koeficijent financiranja u zbroju daju 100%, a idealan odnos bi prema konzervativnom pristupu bio 50:50. Međutim, u nekim sektorima je taj odnos prihvatljiv i u drugim.³⁵

Stupanj pokrića – stavlja u odnos glavnice i dugotrajnu imovinu u cilju utvrđivanja u kojoj mjeri je dugotrajna imovina financirana iz glavnice.³⁶

$$\text{Stupanj pokrića I.} = \frac{\text{Glavnica}}{\text{Dugotrajna imovina}}$$

³¹ Financijski omjeri i indikatori: Likvidnost, Zaduzenost, Aktivnost, dostupno na: <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/>, (22.9.2021.)

³² Vukoja, B., Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, str. 4., <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestajapomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (28.05.2020.) str. 7

³³ Gabrić, D. (2017). Utvrđivanje i predviđanje značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvještajima poduzeća primjenom pokazatelja analize financijskih izvještaja. Doktorski rad. Ekonomski fakultet sveučilišta u Mostaru i Splitu, str. 136

³⁴ Ibid, str. 9

³⁵ Ibid, str. 136

³⁶ Ibid. 10

Stupanj pokrića 2 uzima u omjer glavnice uvećanu za dugotrajne obveze i dugotrajnu imovinu. Njegova vrijednost uvijek treba biti veća od 1³⁷.

$$\text{Stupanj pokrića II.} = \frac{\text{Glavnica + dugotrajne obveze}}{\text{Dugotrajna imovina}}$$

Pokriće troškova kamata stavlja u odnos bruto dobit uvećanu za kamate i kamate, a pokazuje stupanj sposobnosti poduzeća za pokrivanje troška kamata iz ostvarene dobiti prije kamata i poreza³⁸

$$\text{Pokriće troškova kamata} = \frac{\text{Dobit prije poreza i kamata (bruto dobit) + kamate}}{\text{Kamate}}$$

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a uključuju:

$$\text{koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Ukupna imovina}}$$

$$\text{koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Kratkotrajna imovina}}$$

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{Prihodi od prodaje}}{\text{Potraživanja}}$$

$$\text{Trajanje naplate potraživanja u danima} = \frac{\text{Broj dana u godini (365)}}{\text{Koeficijent obrta potraživanja}}$$

Pokazatelji aktivnosti ili koeficijent obrtaja izračunava se temeljem odnosa prometa i prosječnog stanja. Služe ocjenjivanju poslovanja menadžmenta za imovinu koju su im vlasnici prepustili. Pokazatelj aktivnosti se temelji na informacijama dostupnih iz bilance i računa dobiti i gubitka. Uglavnom se koriste za izračun ukupne imovine, kratkotrajne imovine i potraživanja.

Koeficijent obrta nudi mogućnost izračuna prosječenih dana vezivanja sredstva, tj. prosjek potrebnog vremena obrta. U pravilu je bolje da koeficijent obrta bude što veći tj. da vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine bude što kraće.³⁹

³⁷ Ibid, str. 178

³⁸ Ibid, str.136

³⁹ Ibid.

4. KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH PODUZEĆA IZ HOTELIJERSKOG I PREHRAMBENOG SEKTORA

4.1. Temeljne odrednice analiziranih sektora i tržišni položaj odabranih poduzeća

U strukturi hrvatske prerađivačke industrije, prehrambena industrija ima najveće prihode, te ima najveći broj zaposlenih. Prehrambena industrija je posebno razvijena u Gradu Zagrebu, Zagrebačkoj županiji, Međimurju, te Osijeku i Baranji.⁴⁰

U Republici Hrvatskoj ima 1.300.000 Ha iskorištenih poljoprivrednih zemljišta. Koji čine 66% oranice i vrtovi, 27% trajni travnjaci, 7% voćnjaci, vinogradi i maslinici, 0,4% povrtnjaci te 0,1% rasadnici.⁴¹

Prehrambena industrija u Republici Hrvatskoj privlači inozemne investicije, a dokaz tome je prisustvo poznatih međunarodnih poduzeća, poput Lactalisa ili Meggle. U tom sektoru najviši profit ostvaruju poduzeća koja se bave proizvodnjom i preradom mlijeka i sira.⁴² U prehrambenom sektoru se najveći izvoz ostvaruje prodajom dodataka jelima, keksa ,punjene čokolade, srdela u konzervi, instant juha itd.⁴³

Prehrambena industrija ima snažan utjecaj na BDP i zaposlenost, a po svom multiplikativnom efektu je treća po važnosti u Republici Hrvatskoj. Ulaganjem jedne kune u ovu industriju ostvaruju se dvije kune rasta hrvatskog BDP-a.⁴⁴

Usprkos tome, u ovom uspješnom sektoru se bilježi smanjenje udjela prehrambene industrije u BDP-u za 1,1% u trogodišnjem razdoblju, a krajem 2019. godine je u tom sektoru bilo zaposleno 2019. godine bilo je 47.275 zaposlenika.⁴⁵

Statistika u sektoru izgleda ovako⁴⁶:

- „3.253 registriranih poduzeća (DZS, 2018.)“
- „58.184 radnika zaposleno u sektoru proizvodnje hrane i pića (DZS, 2018.)“

⁴⁰ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Prehrambena industrija. Dostupno na: <http://investcroatia.gov.hr/sektori/prehrambena-industrija/> (12.08.2021)

⁴¹ MINGO. Prehrambena industrija. Dostupno na: <https://www.mingo.hr/page/prehrambena-industrija> (12.08.2021)

⁴² Ibid.

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Privredni.hr (2020). Pad konkurentnosti prehrambene industrije zaustaviti jakim mjerama. Dostupno na: <https://privredni.hr/analiza-pad-konkurentnosti-hrvatske-prehrambene-industrije-treba-na-vrijeme-zaustaviti-jakim-mjerama> (12.06.2021)

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Ibid.

- „9.037 kn prosječna bruto plaća (DZS, 2019.)“
- „10% izvoza (DZS, 2019.)“

U prehrambenom sektoru raste vanjskotrgovinska razmjena, koja je u posljednjoj dekadi ostvarila povećanje od 100%, uz snažnije povećanje uvoza nego izvoza za 6%.⁴⁷

U Republici Hrvatskoj turizam predstavlja stratešku industriju koja ima najznačajniji utjecaj na BDP. Zahvaljujući prirodnim karakteristikama jadranske Hrvatske, razvijena je turistička ponuda koja zadovoljava zahtjeve turista iz svih dijelova svijeta. Premda turisti dolaze iz različitih dijelova svijeta, najznačajniji su Njemačka, Italija, Austrija i druge europske zemlje. Blagodat njenog položaja i cestovne povezanosti je najviše došla do izražaja u pandemijskoj sezoni 2021. godine kada je zbog tih čimbenika značajno nadmašila konkurente na Mediteranu.⁴⁸

U strukturi hrvatskog turizma su najznačajnija poduzeća koja posjeduju hotele i druge slične velike objekte koji čine 40% ukupnog raspoloživog kapaciteta. Snagu tih poduzeća najbolje ocrtava činjenica da s 55% noćenja ostvaruje 70% prihoda. Također, u turističkoj djelatnosti ta poduzeća imaju 60.000 izravno zaposlenih, a s neizravnim zaposlenicima taj se broj poduplavlja.⁴⁹

Statistika u sektoru izgleda ovako⁵⁰:

- „23,9% BDP-a (HNB, 2019.)“
- „10,54 milijardi eura prihodi od turizma (HNB, 2019.)“
- „20.585 poduzeća (DZS, 2018.)“
- „104.565 zaposlenih (DZS, 2018.)“
- „7237 kn prosječna bruto plaća (DZS, 2019.)“

U 2019. u komercijalnim smještajnim objektima ostvareno je 19,6 milijuna dolazaka i 91,2 milijuna noćenja turista. U odnosu na 2018., ostvaren je porast dolazaka turista za 4,8% te porast noćenja za 1,8%.⁵¹

U 2019. godini prihodi od turizma iznose 79043,25 milijuna kuna.⁵²

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ DZS.(2020). Dolasci i noćenja turista u 2019. Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/04-03-02_01_2019.htm (12.06.2021.)

⁵² TURIZAM U BROJKAMA 2020. Dostupno na: https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2021_dokumenti/210708_Turizamubrojkama2020.pdf, (23.9.2021.), str. 43.

Slika 2. Prihodi od turizma

Prihodi od turizma			
	2019.	2020. (procjena)	INDEKS 2020./2019.
BDP (u mil. EUR)	53.983	49.070	90,9
PRIHODI OD TURIZMA (u mil. EUR)*	10.539,1	4.346,5	41,2
UDJEL TURIZMA U BDP-u (u %)	19,5	8,9	45,4

*IZVOR: Hrvatska Narodna Banka

Izvor: TURIZAM U BROJKAMA 2020. Dostupno na:

https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2021_dokumenti/210708_Turizamubrojkama2020.pdf, (23.9.2021.), str. 43.

Tablica 3. Osnovni podaci za odabrana poduzeća u prehrambenom sektor

	Dukat	Vindija	Podravka
<i>Sjedište</i>	Zagreb	Varaždin	Koprivnica
<i>Temeljni kapital</i>	300.000.000	23.251.500	1.556.400.660
<i>Proizvodni pogoni</i>	8 proizvodnih pogona u Hrvatskoj, te pogoni u pet zemalja u regiji.	Hrvatska, Srbija, BIH i Makedonija	Poslovanje u inozemstvu Podravka obavlja putem 17 ovisnih društava u zemljama u regiji, zapadnoj i istočnoj Europi, SAD-u, Australija, UAE i Tanzaniji
<i>Broj zaposlenika</i>	1.525	4.000	3.154
<i>Proizvodni asortiman</i>	mlijeko, fermentirani proizvodi, sirevi, vrhnje, mliječni namazi, deserti i masla	mlijeko i mliječni proizvoda, proizvodnja, meso i mesne preradevine, pekarski proizvodi i bezalkoholna pića.	Žito i Lagris, kulinarstvo, Podravka hrana, dječja hrana, slastice i snack, mesni proizvodi, jela i namazi, riba
<i>Broj proizvoda</i>	481	više od 1000 različitih proizvoda	više od 100 različitih proizvoda
<i>Robne marke</i>	Dukat, Sirela, President i Galbani	17 robnih marki	21 robna marka
<i>Poduzeća članice</i>	KIM Mljekara Karlovac, La Log, B.P.A.C. Auto	Vindija Koka Blagodar Vindon Latica ViR 1898 Novi Domil Vindija trgovina	Podravka d.d. posluje u 21 zemlji svijeta na pet kontinenata (Europa, Sjeverna Amerika, Azija, Afrika Australija).

Kooperanti	2.177 kooperanata	Više od 3.000 kooperanata	Oko 2.500 kooperanta
-------------------	-------------------	---------------------------	----------------------

Izvor: izrada autora na temelju podataka s korporativnih stranica Dukat d.d., Vidija d.d, i Podravka d.d. Dostupno na: dukat.hr, vindija.hr, podravka.hr.

Tablica 4. Osnovni podaci za odabrana poduzeća u hotelijerskom sektoru

	Maistra	Valamar Riviera	Plava Laguna
Sjedište	Rovinj	Poreč	Poreč
Temeljni kapital	1.277.985.564 kn	1.672.021.210 kn	1.444.530.057 kn
Broj zaposlenika	5.300	7.000	3.000
Broj smještajnih jedinica	11.900	21.848	16.219
Broj noćenja (2019)	3.564.000	6.800.000	4.800.000
Brendovi	Maistra Collection, Maistra Select, Maistra Camping	Valamar Collection, Valamar Hotels &Resorts , [PLACES] by Valamar, Sunny by Valamar, Camping Adriatic by Valamar	Nema
Destinacije	Rovinj, Vrsar, Zagreb, Dubrovnik	Poreč, Otok Rab Otok Hvar Rabac, Makarska, Dubrovnik Otok Krk Obertauern	Poreč, Umag, Rijeka
Hoteli, resorti i kampovi	Hoteli 12 Resorti 1 Kampovi 7	Valamar Collection 5, Valamar Hotels &Resorts 17, Sunny by Valamar 14, Camping Adriatic by Valamar 15	20 hotela, 11 apartmanskih naselja, 9 kampova
Kooperanti	-	-	-

Izvor: izrada autora na temelju podataka s korporativnih stranica Maistra d.d., Valamar Rivijera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: maistra.hr, valamar.hr, plava laguna.com

4.2. Komparativna analiza bilance financijskih izvještaja odabranih poduzeća temeljem vertikalne i horizontalne analize

Tablica 5. Komparativna analiza bilance odabranih poduzeća u turističkom sektoru

	Valamar Rivera	Maistra	Plava Laguna
<i>Novac</i>	31%	63%	150%
<i>Potraživanja</i>	9%	45%	12%
<i>Dugotrajna imovina</i>	17%	8%	1%
<i>Kratkotrajna imovina</i>	26%	24%	32%
<i>Ukupna imovina</i>	17%	9%	3%
<i>Glavnica</i>	0%	2%	3%
<i>Zadržana dobit</i>	130%	15%	47%
<i>Dugoročne obveze</i>	26%	204%	-6%
<i>Kratkoročne obveze</i>	22%	-14%	7%
<i>Ukupne obveze</i>	25%	7%	-4%
<i>Kapital</i>	12%	11%	9%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

U turističkom sektoru najveće prosječno povećanje novca ima Plava Laguna d.d. (prosječno povećanje 150%), zatim Maistra d.d. (63%), te Valamar Riviera d.d. (31%) koja ima prosječno povećanje novca od 33%. Na poziciji potraživanja, najveće prosječno povećanje potraživanja ima Maistra d.d. (prosječno povećanje 45%), zatim Plava Laguna d.d. (12%), te Valamar Riviera d.d. koja ima prosječno povećanje potraživanja od 9%. Na poziciji dugotrajne imovine, najveće prosječno povećanje dugotrajne imovine ima Maistra d.d. (prosječno povećanje 45%), zatim Plava Laguna d.d. (12%), te Valamar Riviera d.d. koja ima prosječno povećanje dugotrajne imovine od 9%. Na poziciji kratkotrajne imovine, najveće prosječno povećanje kratkotrajne imovine ima Plava Laguna d.d. (prosječno povećanje 32%), zatim Valamar Riviera d.d. (26%), te Maistra d.d. koja ima prosječno povećanje kratkotrajne imovine od 24%. Na poziciji zadržane dobiti najveće prosječno povećanje zadržane dobiti ima Valamar Riviera d.d. (prosječno povećanje 130%), zatim Plava Laguna d.d. (47%), te Maistra d.d. koja ima prosječno povećanje zadržane dobiti od 15%. Na poziciji dugoročnih obveza najveće prosječno povećanje dugoročnih obveza ima Maistra d.d. (prosječno povećanje 130%), zatim Valamar Riviera d.d.

(26%), te Plava Laguna d.d. koja je najslabija, koja ima prosječno smanjenje dugoročnih obveza od -6%. Na poziciji kratkoročnih obveza najveće prosječno povećanje kratkoročnih obveza ima Valamar Riviera d.d. (prosječno povećanje 22%), zatim Laguna d.d. (7%), te Maistra d.d. koja ima prosječno smanjenje kratkoročnih obveza od -14 %.

Tablica 6. Komparativna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u turističkom sektoru

	Valamar Rivera	Maistra	Plava Laguna
A) Poslovni prihodi	15%	10%	24%
B) Poslovni rashodi	14%	11%	23%
C) Financijski Prihodi	16%	66%	25%
D) Financijski rashodi	20%	1%	251%
F) Ukupni prihodi	15%	10%	24%
G) Ukupni rashodi	14%	11%	24%
J) Rezultat razdoblja	66%	18%	28%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. *Dostupno na: <https://zse.hr>*

U turističkom sektoru najveće prosječno povećanje prihoda ima Plava Laguna d.d. (prosječno povećanje 24%), zatim Valamar Riviera d.d. (15%), te Maistra d.d. (10%) koja ima prosječno povećanje prihoda od 33%. Najveće prosječno povećanje dobiti ima Valamar Riviera d.d. (prosječno povećanje 66%), zatim Plava Laguna d.d. (28%), te Maistra d.d. (10%) koja ima prosječno povećanje dobiti od 18%.

Tablica 7. Strukturna analiza bilance odabranih poduzeća u turističkom sektoru

	Valamar Riviera	Maistra	Plava Laguna
<i>Novac</i>	8%	2%	17%
<i>Potraživanja</i>	1%	1%	1%
<i>Dugotrajna imovina</i>	90%	97%	83%
<i>Kratkotrajna imovina</i>	10%	3%	17%
<i>Ukupna imovina</i>	100%	100%	100%
<i>Glavnica</i>	26%	36%	42%
<i>Zadržana dobit</i>	7%	14%	18%
<i>Dugoročne obveze</i>	39%	30%	21%
<i>Kratkoročne obveze</i>	8%	11%	8%
<i>Ukupne obveze</i>	47%	41%	30%
<i>Kapital</i>	50%	57%	70%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera* i *Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

U turističkom sektoru najveći prosječni udio novca ima Plava Laguna d.d. (17%), zatim Valamar Riviera d.d. (8%), te Maistra d.d. koja ima prosječni udio novca od 2%. Na poziciji potraživanja sva poduzeća imaju prosječni udio potraživanja od 1%. Na poziciji dugotrajne imovine, najveći prosječni udio dugotrajne imovine ima Maistra d.d. (97%), zatim Valamar Riviera d.d. (90%), te Plava Laguna d.d. koja ima prosječni udio dugotrajne imovine od 83%. Na poziciji kratkotrajne imovine, najveći prosječni udio kratkotrajne imovine ima Plava Laguna d.d. (17%), zatim Valamar Riviera d.d. (10%), te Maistra d.d. koja ima prosječni udio kratkotrajne imovine od 3%. Na poziciji zadržane dobiti najveći prosječni udio zadržane dobiti ima Plava Laguna d.d. (18%), zatim Maistra d.d. (14%), te Valamar Riviera d.d. koja ima prosječni udio zadržane dobiti od 7%. Na poziciji dugoročnih obveza najveći prosječni udio dugoročnih obveza ima Valamar Riviera d.d. (39%), zatim Maistra d.d. (30%), te Plava Laguna d.d. koja ima prosječni udio dugoročnih obveza od 21%. Na poziciji kratkoročnih obveza najveći prosječni udio kratkoročnih obveza ima Maistra d.d. (11%), dok Plava Laguna i Valamar Riviera imaju prosječni udio kratkoročnih obveza od 8%.

Tablica 8. Strukturna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u turističkom sektoru

	Valamar Rivera	Maistra	Plava Laguna
<i>A) Poslovni prihodi</i>	100%	100%	98%
<i>B) Poslovni rashodi</i>	86%	82%	79%
<i>C) Financijski Prihodi</i>	1%	0%	0%
<i>D) Financijski rashodi</i>	3%	3%	1%
<i>F) Ukupni prihodi</i>	100%	100%	100%
<i>G) Ukupni rashodi</i>	90%	86%	80%
<i>J) Rezultat razdoblja</i>	14%	12%	17%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera* i *Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

U turističkom sektoru najveće prosječno povećanje dobiti ima Valamar Riviera d.d. (prosječno povećanje 14%), zatim Plava Laguna d.d. (28%), te Maistra d.d. (17%) koja ima prosječno povećanje dobiti od 12%.

Tablica 9. Komparativna analiza bilance odabranih poduzeća u prehrambenom sektoru

	Podravka	Vindija	Dukat
<i>Novac</i>	-20%	118%	28%
<i>Potraživanja</i>	-1%	-4%	-6%
<i>Dugotrajna imovina</i>	11%	1%	-2%
<i>Kratkotrajna imovina</i>	-5%	-1%	6%
<i>Ukupna imovina</i>	4%	0%	2%
<i>Glavnica</i>	9%	0%	0%
<i>Zadržana dobit</i>	-1267%	-2%	9%
<i>Dugoročne obveze</i>	-22%	-2%	40%
<i>Kratkoročne obveze</i>	3%	4%	-5%
<i>Ukupne obveze</i>	-10%	1%	-8%
<i>Kapital</i>	12%	-1%	7%
<i>Amortizacija</i>	5%	0%	0%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća *Dukat d.d.*, *Vidija d.d.* i *Podravka d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

U prehrambenom sektoru najveće prosječno povećanje novca ima Vindija d.d. (prosječno povećanje 118%), zatim Dukat d.d. (28%), te Podravka d.d. (31%) koja ima prosječno smanjenje novca od 20%. Na poziciji dugotrajne imovine, najveće prosječno povećanje dugotrajne imovine ima Podravka d.d. (prosječno povećanje 11%), zatim Vindija d.d. (1%), te Dukat d.d. koji ima prosječno smanjenje dugotrajne imovine od 2 %. Na poziciji kratkotrajne imovine, najveće prosječno povećanje kratkotrajne imovine ima Dukat d.d. (prosječno povećanje 6%), zatim Vindija d.d. (-1%), te Podravka d.d. koja ima prosječno smanjenje kratkotrajne imovine od 5 %. Na poziciji zadržane dobiti najveće prosječno povećanje zadržane dobiti ima Dukat d.d. (prosječno smanjenje 9%), zatim Vindija d.d. (-2%), te Podravka d.d. koja ima prosječno smanjenje zadržane dobiti od 1267%. Na poziciji dugoročnih obveza najveće prosječno povećanje dugoročnih obveza ima Dukat d.d. (prosječno povećanje 40%), zatim Vindija d.d. (-2%), te Podravka d.d. koja je najslabija, koja ima prosječno smanjenje dugoročnih obveza od 22%. Na poziciji kratkoročnih obveza najveće prosječno povećanje kratkoročnih obveza ima Vindija d.d. (prosječno povećanje 4%), zatim Podravka d.d. (3%), te Dukat d.d. koji ima prosječno smanjenje kratkoročnih obveza od 5 %.

Tablica 10. Komparativna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u prehrambenom sektoru

	Podravka	Vindija	Dukat
A) Poslovni prihodi	3%	2%	2%
B) Poslovni rashodi	4%	2%	2%
C) Financijski Prihodi	4%	-24%	-14%
D) Financijski rashodi	-21%	-7%	-21%
F) Ukupni prihodi	2%	2%	2%
G) Ukupni rashodi	3%	2%	1%
J) Rezultat razdoblja	0%	29%	16%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

U prehrambenom sektoru sva poduzeća imaju jednako prosječno povećanje prihoda (prosječno povećanje 2%), najveće prosječno povećanje dobiti ima Vindija d.d. (prosječno povećanje 29%), zatim Dukat d.d. (16%), te Podravka d.d. koja ima prosječno povećanje dobiti od 0%.

Tablica 11. Strukturna analiza bilance u prehrambenom sektoru

	Podravka	Vindija	Dukat
<i>Novac</i>	0%	6%	19%
<i>Potraživanja</i>	16%	21%	41%
<i>Dugotrajna imovina</i>	69%	54%	59%
<i>Kratkotrajna imovina</i>	31%	46%	100%
<i>Ukupna imovina</i>	100%	100%	11%
<i>Glavnica</i>	51%	1%	57%
<i>Zadržana dobit</i>	0%	24%	2%
<i>Dugoročne obveze</i>	6%	17%	23%
<i>Kratkoročne obveze</i>	16%	46%	25%
<i>Ukupne obveze</i>	22%	63%	74%
<i>Kapital</i>	75%	37%	0%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

U turističkom sektoru najveći prosječni udio novca ima Dukat d.d. (19%), zatim Vindija d.d. (6%), te Podravka d.d. koja ima prosječni udio novca od 0%. Na poziciji dugotrajne imovine, najveći prosječni udio dugotrajne imovine ima Podravka d.d. (69%), zatim Dukat d.d. (59%), te Vindija d.d. koja ima prosječni udio dugotrajne imovine od 54%. Na poziciji kratkotrajne imovine, najveći prosječni udio kratkotrajne imovine ima Dukat d.d. (100%), zatim Vindija d.d. (46%), te Podravka d.d. koja ima prosječni udio kratkotrajne imovine od 31%. Na poziciji zadržane dobiti najveći prosječni udio zadržane dobiti ima Vindija d.d. (24%), zatim Dukat d.d. (2%), te Podravka d.d. koja ima prosječni udio zadržane dobiti od 0%. Na poziciji dugoročnih obveza najveći prosječni udio dugoročnih obveza ima Dukat d.d. (23%), zatim Vindija d.d. (17%), te Podravka d.d. koja ima prosječni udio dugoročnih obveza od 6%. Na poziciji kratkoročnih obveza najveći prosječni udio kratkoročnih obveza ima Vindija d.d. (46%), %, zatim Dukat d.d. (25%), te Podravka d.d. koja ima prosječni udio dugoročnih obveza od 16%.

Tablica 12. Strukturna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u prehrambenom sektoru

	Podravka	Vindija	Dukat
<i>A) Poslovni prihodi</i>	98%	100%	100%
<i>B) Poslovni rashodi</i>	92%	97%	95%
<i>C) Financijski Prihodi</i>	2%	0%	0%
<i>D) Financijski rashodi</i>	1%	1%	0%
<i>F) Ukupni prihodi</i>	100%	100%	100%
<i>G) Ukupni rashodi</i>	93%	98%	95%
<i>J) Rezultat razdoblja</i>	7%	2%	4%

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

U turističkom sektoru najveće prosječno povećanje dobiti ima Podravka d.d. (prosječno povećanje 7%), zatim Dukat d.d. (4%), te Vindija d.d. (2%) koja ima prosječno povećanje prihoda od 12%.

4.3. Analiza financijskih izvještaja odabranih poduzeća temeljem financijskih pokazatelja

Tablica 13. Usporedba prosječnih pokazatelja likvidnosti u prehrambenom sektoru

Pokazatelj	Dukat			Vindija			Podravka		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	0,44	0,16	0,76	0,08	0,02	0,13	0,18	0,00	0,24
<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	1,34	0,90	1,67	0,66	0,59	0,71	1,17	0,99	1,40
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	1,88	1,23	2,52	1,12	1,00	1,25	2,14	1,82	2,66
<i>Koeficijent financijske stabilnosti</i>	0,75	0,56	0,91	1,32	1,24	1,46	0,93	0,89	0,98

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveći prosječni koeficijent trenutne likvidnosti ostvarilo poduzeće Dukat d.d. koji je iskazao prosječni koeficijent trenutne likvidnosti 0,44, što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijede Podravka d.d. s 0,18, te Vindija d.d. s 0,08.

Najveći prosječni koeficijent ubrzane likvidnosti ostvarilo poduzeće Dukat d.d. koji je iskazao prosječni koeficijent trenutne likvidnosti 1,34, što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Podravka d.d. s 1,17, te Vindija d.d. s 0,66. Budući da minimalna vrijednost ovog koeficijenta treba biti 1, jedino Podravka zadovoljava taj kriterij.

Poduzeće Podravka d.d. koji je iskazao prosječni koeficijent tekuće likvidnosti 2,14, što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Dukat d.d. s 1,88, te Vindija d.d. s 1,00. Sva promatrana poduzeća imaju problema s likvidnošću jer je preporučena vrijednost za ovaj koeficijent 2, najbliže preporučenoj vrijednosti je Dukat.

Poduzeće Vindija d.d. koji je iskazao prosječni koeficijent financijske stabilnosti 1,32, što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Podravka d.d. s 0,93, te Dukat d.d. s 0,75. Sva promatrana poduzeća imaju problema s likvidnošću jer je preporučena vrijednost za ovaj koeficijent 2.

Tablica 14. Usporedba prosječnih pokazatelja likvidnosti u hotelijerskom sektoru

Pokazatelj	Plava Laguna			Valamar Riviera			Maistra		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	0,24	0,05	2,01	0,86	0,62	1,39	0,03	0,02	0,20
<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	0,36	0,13	2,07	0,97	0,72	1,50	0,06	0,04	0,26
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	1,08	0,88	2,09	1,03	0,78	1,55	0,07	0,05	0,29
<i>Koeficijent financijske stabilnosti</i>	1,41	1,18	1,70	1,73	1,46	1,93	1,83	1,70	1,93

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveći prosječni koeficijent trenutne likvidnosti ostvarilo poduzeće Valamar Riviera d.d. u visini 0,86, što znači da je poduzeće svojim novčanim sredstvima sposobno podmiriti 86% kratkoročnih obveza. Slijedi Plava laguna s 0,24, a najslabija je Maistra d.d. s 0,03. U turističkom sektoru je najveći prosječni koeficijent ubrzane likvidnosti ostvarilo poduzeće Valamar Riviera d.d. u visini 0,97, što znači da je poduzeće svojim likvidnim sredstvima koja se mogu brzo zamijeniti za novac sposobno podmiriti 97% kratkoročnih obveza. Slijedi Plava Laguna d.d. s 0,36, a najslabija je Maistra d.d. s 0,06. U turističkom sektoru je najveći prosječni koeficijent tekuće likvidnosti ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 1,08. Slijedi Valamar Riviera s 1,03, a najslabija je Maistra d.d. s 0,07. Sva promatrana poduzeća imaju problema s likvidnošću jer je preporučena vrijednost za ovaj koeficijent 2. U turističkom

sektoru je najveći prosječni koeficijent financijske stabilnosti ostvarilo poduzeće Maistra d.d. u visini 1,83. Slijedi Valamar Riviera d.d. s 1,73, te Plava Laguna d.d. s 1,41. Budući da ovaj pokazatelj treba uvijek biti manji od 1, sva ne udovoljavaju ovom kriteriju, što znači da se dio kratkoročnih obveza ne financira iz dugoročnih izvora.

Tablica 15. Usporedba prosječnih pokazatelja zaduženosti u prehrambenom sektoru

Pokazatelj	Dukat			Vindija			Podravka		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Pokriće troškova kamata</i>	135,86	7,93	536,42	2,08	1,70	3,02	7,17	2,41	30,48
<i>Faktor zaduženosti</i>	0,33	0,25	0,43	0,61	0,59	0,63	0,34	0,22	0,45
<i>Stupanj pokrića I</i>	1,37	1,10	1,78	0,76	0,68	0,81	1,07	1,02	1,12
<i>Stupanj pokrića II</i>	1,45	1,17	1,83	1,09	1,00	1,20	1,34	1,17	1,54

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Dukat d.d. ima najveći prosječni pokazatelj pokrića troška kamata, iskazao je prosječni pokazatelj pokrića troška kamata 135,86, što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Podravka d.d. s 7,17, te Vindija d.d. s 2,08. Sva promatrana poduzeća mogu pokriti svoje obveze za kamate iz svoje bruto dobiti.

Najveći prosječni pokazatelj zaduženosti ostvarilo poduzeće Vindija d.d. koji je iskazao prosječni pokazatelj zaduženosti 0,61 što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Podravka d.d. s 0,34, te Dukat d.d. s 0,33. Od promatranih poduzeća jedino Vindija financira svoju imovinu zaduživanjem u omjeru većem od 50%.

Poduzeće Dukat d.d. ostvarilo je najveći prosječni stupanj pokrića 1, iskazao je prosječni stupanj pokrića 1,37 što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Podravka d.d. s 1,07, te Vindija d.d. s 0,76.

Najveći prosječni stupanj pokrića 2 ostvarilo poduzeće Dukat d.d. koji je iskazao prosječni stupanj pokrića 2 tj. 1,45 što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Podravka d.d. s 1,34, te Vindija d.d. s 1,09. Budući da stupanj pokrića 2 treba biti minimalno 1, sva poduzeća udovoljavaju ovom kriteriju.

Tablica 16. Usporedba prosječnih pokazatelja zaduženosti u hotelijerskom sektoru

Pokazatelj	Plava Laguna			Valamar Riviera			Maistra		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX

<i>Pokriće troškova kamata</i>	13,61	3,00	26,42	4,40	2,60	6,33	4,63	3,95	5,78
<i>Faktor zaduženosti</i>	0,34	0,26	0,45	0,43	0,35	0,48	0,43	0,41	0,45
<i>Stupanj pokrića I</i>	0,72	0,59	0,85	0,58	0,52	0,68	0,55	0,52	0,59
<i>Stupanj pokrića II</i>	1,00	0,98	1,11	0,97	0,95	1,01	0,62	0,53	0,90

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveći prosječni pokazatelj pokrića troška kamata ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 13,61, što znači da je poduzeće svojom zaradom prije poreza i kamata može 13,61 puta podmiriti troškove kamata. Slijedi Maistra s 4,63, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 4,40. Sva promatrana poduzeća mogu pokriti svoje obveze za kamate iz svoje bruto dobiti.

Valamar Riviera d.d. i Maistra imaju najveći prosječni pokazatelj zaduženosti poduzeća u visini od 0,43, što znači da je poduzeće 43 % ukupne imovine financiralo iz vanjskih izvora. Slijedi Plava Laguna d.d. s 0,34. Sva promatrana poduzeća financiraju svoju imovinu zaduživanjem u omjeru manjem od 50%.

Nprosječni stupanj pokrića 1 iskazalo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 0,72, što znači da je poduzeće bilo sposobno 72% imovine financirati iz dugoročnih izvora imovine. Slijedi Valamar Riviera s 0,58, a najslabija je Maistra d.d. s 0,55.

Prosječni stupanj pokrića 2 iskazalo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 1,00, što znači da je poduzeće bilo sposobno 100% imovine financirati iz dugoročnih izvora imovine. Slijedi Valamar Riviera s 0,97, a najslabija je Maistra d.d. s 0,62. Budući da stupanj pokrića 2 treba biti minimalno 1, sva poduzeća ne udovoljavaju ovom kriteriju.

Tablica 17. Usporedba prosječnih pokazatelja aktivnosti u prehrambenom sektoru

Pokazatelj	Dukat			Vindija			Podravka		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine</i>	1,43	1,38	1,49	1,40	1,34	1,51	0,68	0,62	0,76
<i>Koeficijent obrta kratkotrajne imovine</i>	2,80	2,38	2,97	2,83	2,62	3,16	1,68	1,44	2,27
<i>Koeficijent potraživanja</i>	5,87	4,87	7,44	5,57	4,78	6,94	3,40	2,57	4,37
<i>Trajanje naplate potraživanja u danima</i>	63,51	49,06	74,99	66,4	52,6 3	76,4	110, 86	83,6 2	141,9 8

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Poduzeće Dukat d.d. ostvarilo je najveći prosječni koeficijent obrtaja ukupne imovine ostvarilo s 1,43 što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Vindija d.d. s 1,40, te Podravka d.d. s 0,68. Podravka uspije obrnuti tek 68% imovine u razdoblju od jedne godine, što znači da ima znatno slabiju sposobnost upravljanja imovinom od Dukata i Vindije koji to mogu gotovo 1,5 puta.

Najveći prosječni koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine ostvarilo poduzeće Vindija d.d. koji je iskazao prosječni koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine 2,83. Slijedi Dukat. d.d. s 2,80, te Podravka d.d. s 1,68. I kod obrtaja kratkotrajne imovine, Podravka d.d. uspije obrnuti najmanje kratkotrajne imovine u razdoblju od jedne godine, a sva poduzeća bolje upravljaju kratkotrajnom nego dugotrajnom imovinom.

Dukat d.d. također ima najveći prosječni koeficijent obrtaja potraživanja koji iznosi 5,87. Slijedi Vindija. d.d. s 5,57, te Podravka d.d. s 3,40.

Najveće prosječno trajanje naplate potraživanja ostvarilo poduzeće Podravka d.d. koji je iskazao prosječno trajanje naplate potraživanja u trajanju 110,86 dana. Slijedi Vindija. d.d. s trajanjem naplate od 66,40 dana, te Dukat d.d. s 63,51 dana.

Tablica 18. Usporedba prosječnih pokazatelja aktivnosti u hotelijerskom sektoru

Pokazatelj	Plava Laguna			Valamar Riviera			Maistra		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine</i>	0,33	0,17	0,38	0,36	0,34	0,37	0,37	0,34	0,39
<i>Koeficijent obrta kratkotrajne imovine</i>	3,71	2,03	5,03	4,91	3,59	6,06	16,00	10,17	22,58
<i>Koeficijent potraživanja</i>	39,43	13,20	68,54	43,45	31,45	58,05	37,95	17,77	72,32
<i>Trajanje naplate potraživanja u danima</i>	12,74	5,33	27,65	8,81	6,29	11,60	11,95	5,05	20,54

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveći prosječni koeficijent obrtaja ukupne imovine ostvarilo poduzeće Maistra d.d. u visini 0,37, što znači da je poduzeće na 1 kunu ukupne imovine ostvarilo prihode od 0,37 kuna. Slijedi Valamar Riviera s 0,36 te Plava Laguna d.d. s 0,33. Sva promatrana poduzeća pokazuju znatno slabiju sposobnost upravljanja imovinom od prehrambenog sektora.

Poduzeće Maistra d.d. ostvarilo je po svim promatranim poduzećima, najveći prosječni koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine u visini od 16,00, što znači da je poduzeće na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvarilo prihode od 16 kuna. Slijedi Valamar Riviera s 4,91, te Plava Laguna d.d. s 3,71. Sva poduzeća bolje upravljaju kratkotrajnom nego dugotrajnom imovinom

Među svim promatranim poduzećima, je najveći prosječni koeficijent potraživanja ostvarilo poduzeće Valamar Riviera d.d. u visini 43,45, što znači da je poduzeće na 1 kunu potraživanja ostvarilo prihode od 43,45 kuna. Slijedi Plava Laguna s 39,43, te Maistra d.d. s 37,95.

Najveće prosječno trajanje naplate potraživanja ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u trajanju 12,74 dan. Slijedi Maistra s trajanjem od 11,95 dana, te Valamar Riviera d.d. s trajanjem od 8,81 dana. Turistički sektor treba znatno manje vremena za naplatu svojih potraživanja od prehrambenog sektora.

Tablica 19. Usporedba prosječnih pokazatelja ekonomičnosti u prehrambenom sektoru

Pokazatelj	Dukat			Vindija			Podravka		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	1,02	1,01	1,05	1,01	1,01	1,02	1,08	1,04	1,12
<i>Ekonomičnost poslovanja (prodaje)</i>	1,04	1,03	1,05	1,02	1,01	1,03	1,04	0,96	1,07
<i>Ekonomičnost financiranja</i>	476,80	3,30	1239,16	0,40	0,12	0,75	2,69	2,04	4,54

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveći prosječni pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja ostvarilo poduzeće Podravka d.d. koji je iskazao prosječni pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja 1,08, što je ujedno i najveći koeficijent od svih promatranih poduzeća. Slijedi Dukat d.d. s 1,02, te Vindija d.d. s 1,01. Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju da su u prehrambenom sektoru sva promatrana poduzeća svojim prihodima jedva pokrivaju rashode.

Uspoređujući pokazatelje ekonomičnosti poslovanja poduzeće Dukat d.d. i Podravka d.d. koji su iskazali prosječni pokazatelj ekonomičnosti poslovanja od 1,04, te ijedi Vindija d.d. s 1,02.

Najveći prosječni pokazatelj ekonomičnosti financiranja ostvarilo poduzeće Dukat d.d. koji je iskazao prosječni pokazatelj ekonomičnosti financiranja 476,80 Slijedi Podravka d.d. s 2,69, te Vindija d.d. s 0,40.

Tablica 20. Usporedba prosječnih pokazatelja ekonomičnosti u hotelijerskom sektoru

Pokazatelj	Plava Laguna			Valamar Riviera			Maistra		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	1,26	1,17	1,31	1,13	1,06	1,21	1,18	1,17	1,19
<i>Ekonomičnost poslovanja (prodaje)</i>	1,26	1,17	1,32	1,15	1,08	1,20	1,23	1,21	1,25
<i>Ekonomičnost financiranja</i>	0,78	0,13	1,70	0,74	0,15	1,38	0,15	0,00	0,37

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Poduzeće Laguna ostvarilo je najveći prosječni pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja u visini 1,26, što znači da su prosječno prihodi bili za 26 % veći od rashoda. Slijedi Maistra s 1,18, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 1,13. Pokazatelji ekonomičnosti pokazuju da su u

hotelijerskom sektoru sva promatrana poduzeća svojim prihodima mogu pokrivaju rashode u većoj mjeri nego poduzeća u prehrambenom sektoru.

Najveći prosječni pokazatelj ekonomičnosti poslovanja ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 1,26, što znači da su prosječno poslovni prihodi bili za 26 % veći od poslovnih rashoda. Slijedi Maistra s 1,23, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 1,15.

Poduzeće Plava Laguna d.d. ostvarilo je najveći prosječni pokazatelj ekonomičnosti financiranja u visini od 0,8, što znači da se na jednu kunu financijskih rashoda ostvari 0,8 kuna financijskih prihoda. Slijedi Valamar Riviera s 0,74, a najslabija je Maistra d.d. s 0,15.

Tablica 21. Usporedba prosječnih pokazatelja profitabilnosti u prehrambenom sektoru

Pokazatelj	Dukat			Vindija			Podravka		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Neto marža profita</i>	0,03	0,03	0,04	0,02	0,02	0,03	0,09	0,06	0,14
<i>Bruto marža profita</i>	0,04	0,03	0,05	0,03	0,02	0,03	0,10	0,07	0,14
<i>Neto rentabilnost imovine</i>	0,05	0,04	0,06	0,03	0,02	0,04	0,06	0,04	0,10
<i>Bruto rentabilnost imovine</i>	0,06	0,04	0,07	0,04	0,03	0,04	0,07	0,05	0,10
<i>Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)</i>	0,34	0,26	0,52	1,35	0,72	2,06	0,13	0,06	0,19

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Podravka d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveći prosječni pokazatelj neto marža profita ostvarilo poduzeće Podravka d.d. koji je iskazao prosječni pokazatelj bruto marža profita 9 %. Slijedi Dukat d.d. s 3 %, te Vindija d.d. s 2%. U prehrambenom sektoru sva poduzeća mogu ostvari manje od 10% profita iz svojih prihoda.

Poduzeće Podravka d.d. ostvarilo je najveći prosječni pokazatelj bruto marža profita koji je iskazao prosječni pokazatelj bruto marža profita 10 %, Slijedi Dukat d.d. s 4 %, te Vindija d.d. s 3%.

Najveći prosječni pokazatelj neto rentabilnosti imovine ostvarilo poduzeće Podravka d.d., koji je iskazao prosječni pokazatelj neto rentabilnosti imovine 6 %, Slijedi Dukat d.d. s 5 %, te Vindija d.d. s 3%.

Poduzeće Podravka d.d. ostvarilo je najveći prosječni pokazatelj bruto rentabilnosti imovine, koji je iskazao prosječni pokazatelj bruto rentabilnost imovine 7 %, Slijedi Dukat d.d. s 6 %, te Vindija d.d. s 4%.

Najveći prosječni pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala ostvarilo poduzeće Vindija d.d. koji je iskazao prosječni pokazatelj rentabilnosti vlastitog kapitala 1,35 Slijedi Dukat d.d. s 0,34 te Podravka d.d. s 0,13%.

Tablica 22. Usporedba prosječnih pokazatelja profitabilnosti u hotelijerskom sektoru

Pokazatelj	Plava Laguna			Valamar Riviera			Maistra		
	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX	X	MIN	MAX
<i>Neto marža profita</i>	0,23	0,18	0,28	0,16	0,08	0,25	0,19	0,16	0,27
<i>Bruto marža profita</i>	0,23	0,18	0,27	0,15	0,09	0,21	0,19	0,18	0,21
<i>Neto rentabilnost imovine</i>	0,08	0,03	0,11	0,06	0,03	0,09	0,07	0,06	0,10
<i>Bruto rentabilnost imovine</i>	0,08	0,03	0,10	0,06	0,03	0,07	0,07	0,06	0,08
<i>Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)</i>	0,11	0,07	0,23	0,10	0,03	0,20	0,10	0,08	0,23

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Maistra d.d., Valamar Riviera i Plava Laguna d.d. Dostupno na: <https://zse.hr/>

Najveću prosječnu neto maržu profita ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 23%, što znači da su prosječno na svakih 100 kuna prihoda ostvarili 23 kune dobiti prije poreza i kamata. Slijedi Maistra s 19 %, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 16 %. U hotelijerskom sektoru sva poduzeća mogu ostvari između 15% i 23% profita iz svojih prihoda, što je dvostruko više od prehrambenog sektora.

Poduzeće Plava Laguna d.d. ostvarilo je najveću prosječnu neto maržu profita u visini 23%, što znači da su prosječno na svakih 100 kuna prihoda ostvarili 23 kune dobiti prije poreza i kamata. Slijedi Maistra s 18%, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 15 %.

Najveću prosječnu neto rentabilnost imovine ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 8% , što znači da su prosječno na svakih 100 kuna imovine ostvarili 22 kune neto dobiti. Slijedi Maistra s 7 %, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 6 %.

Poduzeće Plava Laguna d.d. ostvarilo je najveću prosječnu bruto rentabilnost imovine poduzeće u visini 8%, što znači da su prosječno na svakih 100 kuna imovine ostvarilo 8 kuna dobiti prije poreza i kamata. Slijedi Maistra s 7 %, a najslabija je Valamar Riviera d.d. s 6 %.

Najveću prosječnu rentabilnost vlastitog kapitala ostvarilo poduzeće Plava Laguna d.d. u visini 11%. Slijedi Maistra Valamar Riviera d.d. s 10 %.

4.4. Usporedba hotelijerskog i prehrambenog sektora na temelju dobivenih rezultata

Tablica 23. Usporedba prosječnih pokazatelja likvidnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora

	Prehrambeni	Hotelijerski
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti</i>	0,24	0,38
<i>Koeficijent ubrzane likvidnosti</i>	1,06	0,47
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti</i>	1,72	0,72
<i>Koeficijent financijske stabilnosti</i>	1,00	1,66

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vidija d.d., Podravka d.d., *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera i Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

Koeficijenti trenutne likvidnosti su podjednaki u oba sektora, pri čemu u hotelijerskom sektoru prosječno iznose 0,38, a u prehrambenom sektoru 0,24. Prehrambeni sektor ima značajno veći koeficijent ubrzane likvidnosti koji prosječno iznosi 1,06, a u turističkom sektoru 0,47. Slično je i u pogledu koeficijenta tekuće likvidnosti koja u prehrambenom sektoru iznosi prosječno 1,72, a u turističkom 0,72. Budući da je preporučena vrijednost 2, oba sektora se nalaze ispod preporučene vrijednosti. Međutim, postoji obrnuti slučaj u koeficijentu financijske stabilnosti koji u prehrambenom sektoru prosječno iznosi 1, a u turističkom 1,66.

Tablica 24. Usporedba prosječnih pokazatelja zaduženosti hotelijerskog i prehrambenog sektora

	Prehrambeni	Hotelijerski
<i>Pokriće troškova kamata</i>	48,37	7,55
<i>Faktor zaduženosti</i>	0,43	0,40
<i>Stupanj pokrića I</i>	1,07	0,62
<i>Stupanj pokrića II</i>	1,30	0,86

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vidija d.d., Podravka d.d., *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera i Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

Prehrambeni sektor može prosječno 48,37 puta pokriti troškove kamata, a hotelijerski 7,55 puta. Prehrambeni sektor ima neznatno veći koeficijent vlastitog financiranja koji prosječno iznosi 0,43, a hotelijerski 0,40. To pokazuje da se oba sektora više oslanjaju na vlastite izvore financiranja. Znatnija razlika je kod stupnja pokrića 1, pri čemu blago viši koeficijent ima prehrambeni sektor koji ostvaruje prosječnu vrijednost koeficijenta 1,07, a hotelijerski 0,62. Slično je i kad je posrijedi stupanj pokrića 2, tada prehrambeni sektor ima prosječnu vrijednost 1,030, a hotelijerski 0,86.

Tablica 25. Usporedba prosječnih pokazatelja aktivnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora

	Prehrambeni	Hotelijerski
--	-------------	--------------

<i>Koeficijent obrta ukupne imovine</i>	1,17	0,36
<i>Koeficijent obrta kratkotrajne imovine</i>	2,44	8,21
<i>Koeficijent potraživanja</i>	4,94	40,28
<i>Trajanje naplate potraživanja u danima</i>	80,26	11,17

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vidija d.d., Podravka d.d., *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera i Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

Prehrambeni sektor ima prosječni koeficijent obrta ukupne imovine 1,17, a hotelijerski 0,36. Kada je posrijedi koeficijent obrta kratkotrajne imovine, onda hotelijerski sektor ima znatno veći prosječni koeficijent (8,21) od prehrambenog koji ima 2,44. Također, hotelijerski sektor ima znatno veći koeficijent potraživanja (40,28) od prehrambenog koji ostvaruje 4,94. Logično, budući da prehrambeni sektor ima manji koeficijent potraživanja, onda ima i duže vrijeme potrebno za naplatu potraživanja u (80,26) od hotelijerskog kojemu treba 11,17 dana za naplatu potraživanja.

Tablica 26. Usporedba prosječnih pokazatelja ekonomičnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora

	Prehrambeni	Hotelijerski
<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	1,02	1,19
<i>Ekonomičnost poslovanja (prodaje)</i>	1,04	1,21
<i>Ekonomičnost financiranja</i>	476,80	0,56

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vidija d.d., Podravka d.d., *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera i Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

Prehrambeni i hotelijerski imaju slične pokazatelje ekonomičnost ukupnog poslovanja, pri čemu prehrambeni sektor ima prosječni koeficijent 1,02, a hotelijerski 1,19

Slično je i kod ekonomičnosti poslovanja (prodaje) gdje hotelijerski sektor ima prosječni koeficijent 1,21, a prehrambeni 1,04.

Međutim, kada je u pitanju ekonomičnost financiranja, tada prehrambeni sektor ima izrazito veći prosječni koeficijent koji iznosi 476,80, dok hotelijerski ima 0,56.

Tablica 27. Usporedba prosječnih pokazatelja profitabilnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora

	Prehrambeni	Hotelijerski
<i>Neto marža profita</i>	0,05	0,19
<i>Bruto marža profita</i>	0,05	0,19
<i>Neto rentabilnost imovine</i>	0,05	0,07
<i>Bruto rentabilnost imovine</i>	0,05	0,07
<i>Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)</i>	0,61	0,10

Izvor: izrada autora na temelju financijskih izvještaja poduzeća Dukat d.d., Vidija d.d., Podravka d.d., *Maistra d.d.*, *Valamar Riviera i Plava Laguna d.d.* Dostupno na: <https://zse.hr/>

Hotelijski sektor ima nešto veću prosječnu neto i bruto maržu profita koja iznosi 0,19, dok u prehrambenom sektoru iznosi 0,05. također, hotelijerski sektor ima nešto veću neto i bruto rentabilnost imovine koja iznosi 0,07, dok u prehrambenom sektoru iznosi 0,05. Prehrambeni sektor pak ima veću rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice) koja iznosi 0,61, dok u hotelijerskom iznosi 0,10.

5. ZAKLJUČAK

U ovom radu je provedena horizontalna, vertikalna analize i analiza pomoću financijskih pokazatelja po tri odabrana poduzeća iz hotelijerskog i prehrambenog sektora. Iz hotelijerskog sektora su se analizirati Valamar Riviera d.d., Maistra d.d. i Plava Laguna d.d., a iz prehrambenog Vindija d.d., Dukat d.d. i Podravka d.d. Analiza financijskih izvještaja se odnosila na razdoblje od 2015. do 2019. godine.

Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja, kao i analiza financijskih pokazatelja obavljena je s ciljem utvrđivanja referentnih vrijednosti, te analize razlika između dva sektora. Referente vrijednosti su potrebno poznavati kako bi analiza financijskog stanja i uspješnosti bila usporediva s prosjekom industrije. Iako se iz ove analize ne može utvrditi prosjek industrije, ovi podaci ipak mogu poslužiti kao referentne vrijednosti.

U strukturi aktive je vidljivo da u prehrambenom sektoru dugotrajna i kratkotrajna imovina zauzimaju podjednak udio, s blagim vodstvom dugotrajne imovine. Međutim, u poduzeću Podravka taj se odnos kroz vrijeme razvija u dominaciju dugotrajne imovine, koja u 2019. godini iznosi 69%. S druge strane, u hotelijerskom sektoru taj omjer ide uvjerljivo na stranu dugotrajne imovine (82-98%).

U strukturi pasive u prehrambenom sektoru, u Podravci i Dukatu udio kapitala nadmašuje udio ukupnih obveza (s naglaskom na poziciju zadržane dobiti), dok u Vidiji dominiraju ukupne obveze (s naglaskom na kratkoročne obveze) u odnosu na kapital (34-41%) .

U hotelijerskom sektoru sva poduzeća imaju veću imovinu nego poduzeća u prehrambenom sektoru, pri čemu Valamar Riviera iskazuje gotovo za duplu veću imovinu od prvog do sebe, a što ne treba čudi jer ima najveći broj hotela, resorta i kampova. Hotelijerski sektor iskazuje veći kapital od prehrambenog, pri čemu opet najveći kapital iskazuje Valamar Riviera. Prehrambeni sektor iskazuje veće prihode, dok hotelijerski iskazuje veću dobit.

Odnos kratkoročne imovine i kratkoročnih obveza, promatran kroz koeficijente likvidnosti, treba primijetiti da prehrambeni sektor iskazuje značajno veći koeficijent tekuće likvidnosti. Budući da je preporučeni iznos ovog koeficijenta 2, može se zaključiti kako je prehrambeni sektor blizu te vrijednosti, dok je hotelijerski jako daleko. Treba primijetiti da razlog za tako nizak koeficijent tekuće likvidnosti leži u tome što poduzeća u hotelijerskom sektoru imaju malen udio kratkoročne imovine u strukturi ukupne imovine, što značajno smanjuje brojnik u

odnosu na prehrambeni sektor. Ako se ima na umu sve navedeno, onda se može zaključiti da je tako nizak koeficijent likvidnosti rezultat specifičnosti sektora.

Prehrambeni sektor ima višestruko veću sposobnost pokrića troškova kamata nego hotelijerski. Oba sektora imaju prosječan koeficijent vlastitog financiranja ispod 0,5 što ukazuje na to da se oba sektora više oslanjaju na vlastite izvore financiranja, te da vjerovnici mogu biti sigurniji.

Prehrambeni sektor ima veći prosječni koeficijent obrta ukupne imovine, a hotelijerski sektor ima znatno veći prosječni koeficijent obrta kratkotrajne imovine, onda hotelijerski sektor ima znatno veći prosječni koeficijent, te znatno veći koeficijent.

Prehrambeni i hotelijerski imaju slične pokazatelje ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost prodaje. Međutim, kada je u pitanju ekonomičnost financiranja, tada prehrambeni sektor ima izrazito veći prosječni koeficijent.

Zaključno se može konstatirati da su promatrana poduzeća konkurentna i da posluju na siguran i uspješan način, premda treba podrtati da hotelijerski sektor iskazuje slabije mogućnosti pretvaranja kratkoročne imovine u novac, te probleme s obrtnim kapitalom, dok prehrambeni sektor ima dugo vrijeme naplate potraživanja.

POPIS LITERATURE

Knjige:

- [1] Bešvir, B. (2008). Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, Zagreb: RRiF Plus
- [2] Dečman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. *Ekonomski pregled*, Vol. 63., No. 7-8.
- [3] Dražić-Lutilsky I., Gulin, D., Mamić Sačer, I., Tadijančević, S., Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K., Žager, L.(2010). *Računovodstvo*. Zagreb: HZRIF.
- [4] Gabrić, D. (2017). Utvrđivanje i predviđanje značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvještajima poduzeća primjenom pokazatelja analize financijskih izvještaja. Doktorski rad. Ekonomski fakultet sveučilišta u Mostaru i Splitu.
- [5] Harms,T.W. (2019). *Basics of Financial Statement Analysis:A Guide for Private Company Directors and Shareholders*. Mercer Capital.
- [6] Hladika, M. Valenta, I., Milčić, I. (2018). Analiza međuovisnosti između novčanog toka i zaduženosti u hotelskoj industriji u Republici Hrvatskoj. *Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru*, No. 24.
- [7] Mendoza, R. (2005). *International Accounting Standards: Historical And Rational Perspectives*. *The Accountant's Journal*. 54. 23-30.
- [8] Ramljak, B. (2016). Uloga računovodstvenih politika u poslovnoj politici trgovačkih društava. Dostupno na: https://bib.irb.hr/datoteka/819785.Referat_RAMLJAK_Vodice.docx
- [9] Robinson, T.R., van Greuning, J, Henry,E., . H. Broihahn, M.A. (2009). *International Financial Statement Analysis*. *Financial Analysis Techniques*. John Wiley & Sons, Inc.
- [10] Saoud, A., Saoud. M. (2020). *Analysis Of Financial Statements*. Al Alamiah Press - Samawah – Irak, str. 24
- [11] Vujević, I. (2005). *Financijska analiza u teoriji i praksi*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu.
- [12] Vukoja, B., *Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka*, str. 4.,

<http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestajapomocukljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (28.05.2020.)

- [13] Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever Mališ, S., Ježovita, A., Žager, L. (2017). Analiza financijskih izvještaja: načela-postupci-slučajevi. Treće, izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: HZRIF.

Članci i radovi:

- [1] Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol. 15., No. 1. str 158.
- [2] Financijska analiza. dostupno na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf
- [3] HRVATSKI STANDARDI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA, dostupno na: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf
- [4] Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Narodne novine, broj 86/15
- [5] Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja čl.8

Internet i ostali izvori:

- [1] Chapter 1: Concept Of Financial Analysis. Dostupno na: https://shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/167594/5/05_chapter%201.pdf
- [2] DZS.(2020). Dolasci i noćenja turista u 2019. Dostupno na: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/04-03-02_01_2019.htm
- [3] Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Turizam. Dostupno na: <http://investcroatia.gov.hr/sektori/turizam/>
- [4] Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja. Prehrambena industrija. Dostupno na: <http://investcroatia.gov.hr/sektori/prehrambena-industrija/>
- [5] Privredni.hr (2020). Pad konkurentnosti prehrambene industrije zaustaviti jakim mjerama. Dostupno na: <https://privredni.hr/analiza-pad-konkurentnosti-hrvatske-prehrambene-industrije-treba-na-vrijeme-zaustaviti-jakim-mjerama>

[6] TURIZAM U BROJKAMA 2020. Dostupno na:
https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2021_dokumenti/210708_Turizamubrojka2020.pdf,

[7] Zakon o računovodstvu NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20

POPIS SLIKA

Slika 1. Temeljni financijski izvještaji	6
Slika 2. Prihodi od turizma.....	17

POPIS TABLICA

Tablica 1. Shematski prikaz bilance.....	7
Tablica 2. Pokazatelji financijskih izvještaja	12
Tablica 3. Osnovni podaci za odabrana poduzeća u prehrambenom sektor	17
Tablica 4. Osnovni podaci za odabrana poduzeća u hotelijerskom sektoru.....	18
Tablica 5. Komparativna analiza bilance odabranih poduzeća u turističkom sektoru	19
Tablica 6. Komparativna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u turističkom sektoru	20
Tablica 7. Strukturna analiza bilance odabranih poduzeća u turističkom sektoru	21
Tablica 8. Strukturna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u turističkom sektoru	22
Tablica 9. Komparativna analiza bilance odabranih poduzeća u prehrambenom sektoru	22
Tablica 10. Komparativna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u prehrambenom sektoru	23
Tablica 11. Strukturna analiza bilance u prehrambenom sektoru	24
Tablica 12. Strukturna analiza računa dobiti i gubitka odabranih poduzeća u prehrambenom sektoru	25
Tablica 13. Usporedba prosječnih pokazatelja likvidnosti u prehrambenom sektoru.....	25
Tablica 14. Usporedba prosječnih pokazatelja likvidnosti u hotelijerskom sektoru.....	26
Tablica 15. Usporedba prosječnih pokazatelja zaduženosti u prehrambenom sektoru.....	27
Tablica 16. Usporedba prosječnih pokazatelja zaduženosti u hotelijerskom sektoru	27
Tablica 17. Usporedba prosječnih pokazatelja aktivnosti u prehrambenom sektoru	28
Tablica 18. Usporedba prosječnih pokazatelja aktivnosti u hotelijerskom sektoru	30
Tablica 19. Usporedba prosječnih pokazatelja ekonomičnosti u prehrambenom sektoru	31

Tablica 20. Usporedba prosječnih pokazatelja ekonomičnosti u hotelijerskom sektoru	31
Tablica 21. Usporedba prosječnih pokazatelja profitabilnosti u prehrambenom sektoru	32
Tablica 22. Usporedba prosječnih pokazatelja profitabilnosti u hotelijerskom sektoru	33
Tablica 23. Usporedba prosječnih pokazatelja likvidnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora	34
Tablica 24. Usporedba prosječnih pokazatelja zaduženosti hotelijerskog i prehrambenog sektora	34
Tablica 25. Usporedba prosječnih pokazatelja aktivnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora	34
Tablica 26. Usporedba prosječnih pokazatelja ekonomičnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora	35
Tablica 27. Usporedba prosječnih pokazatelja profitabilnosti hotelijerskog i prehrambenog sektora	35